

NOVICE

LETO IV. - št. 47

V KOČEVJU 14. NOVEMBRA 1959

Cena 10 din

Pred izvajanjem stanovanjske reforme smo

V PRIHODNIH DNEH BO ZVEZNA LJUDSKA SKUPŠČINA SPREJELA ZAKON O FINANSIRANJU STANOVANJSKE IZGRADNJE IN ZAKON O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O STANOVANJSKIH ODNOSIH, PLENUM OBČINSKEGA ODBORA SZDL BO 17. T. M. OBRAVNAVAL VPRAŠANJE IZVAJANJA REFORME V KOČEVSKI KOMUNI IN DOLOČIL STALIŠČA, KI NAJ BI JIH V TEJ KOMUNI ZAVZELI PRI URESNIČEVANJU NALOG POSTAVLJENIH Z NOVIM ZAKONOM

Nova stanovanjska reforma iz temelja menja sedaj veljavne stanovanjske odnose in predstavlja ukrep, da se preostalih 25 odstotkov našega narodnega dohodka osvobodijo spon administrativnega upravljanja, ki je bilo uvedeno v težkih povojnih razmerah na področju stanovanj.

Glavna načela za nove odnose v pogledu stanovanjske lastnine in pravice so bila določena že pred tremi leti, ko je bil obravnavan in sprejet petletni perspektivni načrt gospodarskega razvoja. Naloga tega načrta je bila, da zagotovi tak razvoj gospodarstva, da se zagotovi eskrbljenost in stabilnost tržišča. To je sedaj doseženo in izvedba stanovanjske reforme trga močnejše ne bo mogla vzmerniti.

Gradnja stanovanj je bila zelo draga, noben stanovalec pa tudi ni vprašal, koliko je stanovanje družbo stalo — ampak kako je opremljeno. Zaradi močnega dotoka s

podeželja — je mestno prebivalstvo vse bolj raslo in stanovanjska stiska je postajala vedno hujša. Ako hočemo to stisko reševati hitreje in uspešneje, moramo v prihodnjih letih graditi hitreje in ceneje. Nov perspektivni plan razvoja 1961—1965 bo razvoju gradbeništvu in industrije gradbenega materiala dal enak poudarek, kakor smo ga v sedanjem planu dali kmetijstvu. To pa ni mogoče dokler vladajo administrativni odnosi.

Predlog zakona daje ljudskim odborom znatna pooblastila glede določanja višine stanarin in gradnje novih stanovanj. Poglejmo na kratko, kakšen je položaj v kočevski občini, kjer so se že zelo resno zavzeli za to, da bo stanovanjska reforma prav speljana.

Skupno imajo pod upravo Rudnika, KGP in mestne uprave Kočevje 1066 družinskih in 161 samskih stanovanj. Skupna površina družinskih stanovanj znaša 35 tisoč 845 m², samskih pa 6052 m². Vrednost najemnin je dosedaj znašala 5.638.600 ali povprečno 13,5 din po m² za vsa stanovanja. Povprečna cena po m² v mestu je celo nižja od te cene, čeprav znaša povprečna jugoslovanska cena po m² skupno 15,3 din. Na to ceno so računali vsi pokazatelji pri ugotavljanju stališč za stanovanjsko reformo.

Potreba po stanovanjih je izredno velika. Na ljudskem odboru je bilo doslej preko 450 nerешenih prošelj. Vsa pobrana najemnina v mestu zadošča sedaj za gradnjo enega stanovanja v letu, stanovanjski prispevek, ki ga vsak v višini 10 % od plače daje za gradnjo novih hiš, pa omogoča letno izgradnjo približno 25 stanovanj. Brez prirastka prebivalstva bi torej zadostili prosilec v 15 do 20 letih. Ze sedaj pa odpade na prebivalca v mestu komaj 6 kvadrat-

nih metrov stanovanjske površine. Iz gornjih podatkov sledi, da bo glede najemnine treba zavzeti tako stališče, ki bo omogočilo reševanje te naloge uspešneje kot doslej. Kmetijsko gozdarsko posestvo je pri dodeljevanju stanovanj že upoštevalo element stanovanjske reforme in odredilo, da ima predpravico do stanovanja kdor plača 125.000 din na račun najemnine pred vselitvijo!

Vsem zaposlenim bodo plače povečane za 6,5 % ali točneje prispevek za stanovanjsko gradnjo bo zmanjšan odtodno odpravljen v dosedanj obliki. Tudi v Kočevju ugotavljamo, da na eno stanovanje ne odpade le ena oseba. V mestu je v povprečju v dveh stanovanjih troje zaposlenih oseb, torej bo povečanje plač večje kot samo 6,5 %. Rudnik ima še ugodnejši položaj, ker v 287 družinskih stanovanjih stanuje 516 zaposlenih oseb (samski niso šteti), torej skoraj dve osebi na stanovanje.

Z reformo se v celoti uveljavlja načelo, da je za večje in boljše stanovanje treba plačati več, da je za predpravico do stanovanja treba dati večji znesek in da je za večji kredit za gradnjo hiše treba ponuditi večjo lastno udeležbo in krajši rok odplačila. Kljub temu pa novi zakon daje ljudskim odborom vso možnost, da rešuje sorodne probleme velikih družin, ki bi bile posebno prizadete, invalidov

in drugih ljudi, ki bi v teh pogojih ne zmogli potrebnih sredstev. Vendar bodo to le izjemni primeri.

V Kočevju bodo takoj po Plenumu občinskega odbora SZDL zborovanja, kjer bodo dana obsežna pojasnila kako je z reformo. Podrobneje pa se bodo s tem vprašanjem ukvarjali tudi občni zbori Socialistične zveze. Posebno važnost pa vsi pripisujejo razpravi na plenumu občinskega odbora SZDL, ker bodo ob tej priliki sprejeta načelna stališča glede politike pri sprovanju reforme v kočevski komuni.

Tudi z živinorejo skokovito naprej

Kmetijsko gozdarsko posestvo Kočevje je znano po živinoreji. Iz leta v leto beležijo na posestvu večji stalež živine. Se poseben vzpon pa bodo dosegli v prihodnjem letu, ko se bo število krav podvojilo. Na kmetijskih obratih redijo sedaj okrog 1000 krav, njihov plan pa predvideva, da bodo imeli do konca leta 1960 skupno 2000 krav. Po posameznih kmetijskih upravah bodo imeli predvideva do konca prihodnjega leta naslednje število krav:

Na Kmetijski upravi Cvišlerjih 370, Koprivniku 280, Livoldu 500, Mlakih 650 in v Starem logu 200

krav. Živino bodo povečali iz domače priraje, delno pa jo bodo nabavili. Na posestvu redijo govedo sivorjave pasme in črno-belo govedo, tako imenovane »frizike«. Veliko skrb posvečajo tudi vzreji mlade plemenske živine. Drugo leto bodo vzredili po posameznih obratih naslednje število mlade plemenske živine:

V Cvišlerjih 250, Koprivniku 180, Livoldu 310, Mlaki 350 in Starem logu 140 glav, ali skupno 1230.

Na obratih so začeli z resnim delom pri pitanju telet. Njihov plan kaže, da bodo do konca leta 1960 spitali skupno 2980 komadov telet tako imenovanih »baby beef«. Po posameznih kmetijskih obratih pa bodo vzredili oz. spitali:

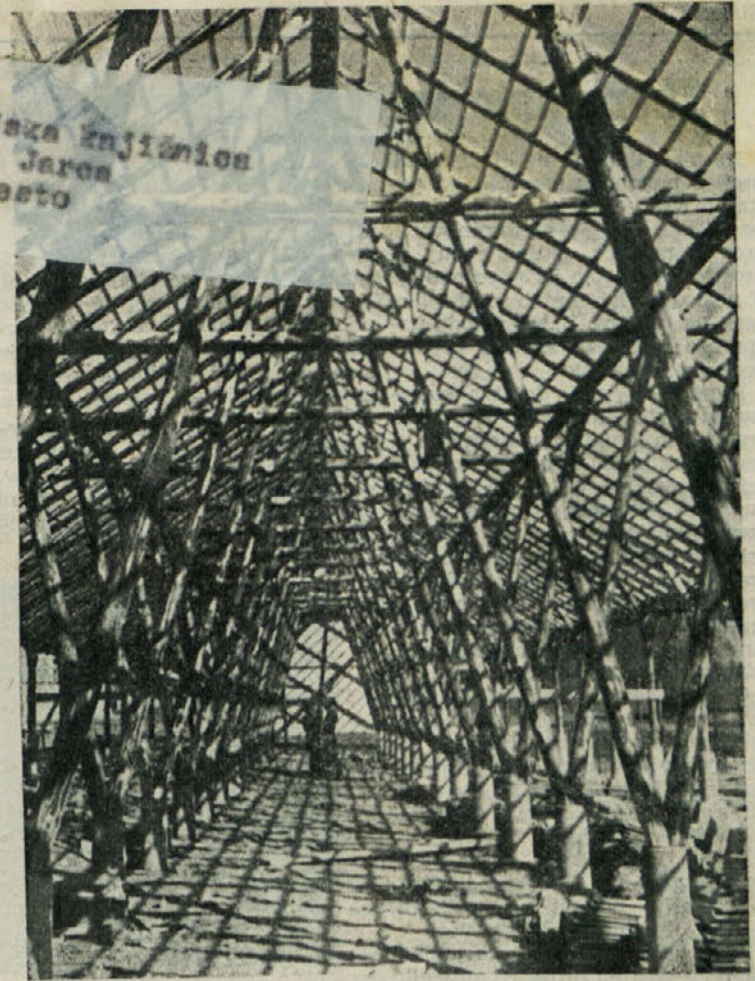
Na Kmetijski upravi Mlaka 2200, Livoldu 360, Koprivniku 350 in Cvišlerjih 70 komadov telet v povprečni teži okrog 350 kg. Na Mlaki imajo že sedaj v hlevih 850 ko-

madov telet, ki jih bodo spitali za »baby beef«.

Povečanje staleža živine zahteva tudi nove hleve. Za to so začeli na vseh kmetijskih upravah z gradnjo hlevov. Na Mlaki, ki predstavlja največje vzrejališče živine, bodo do spomladi zgradili hleve za 2.000 komadov telet »baby beef«. Doslej so za 500 komadov teh telet hleve že zgradili.

Poleg tega predvideva plan živinoreje za leto 1960 tudi znatno povečanje molznosti. Drugo leto naj bi dajale krave (povprečno na eno kravo) v Cvišlerjih 4.000 litrov mleka, Koprivniku 3.100, Livoldu 3.500, Mlaki 4.000 in Starem logu 3.500 litrov mleka. Predvideno mlečnost bodo dosegli, ker se že sedaj približujejo omenjenim številkam. Povečanje molznosti bodo dosegli z izboljšanjem prehrane in s selekcijo.

(Nadalj. na 2. str.)

Za povečanje števila živine so potrebni predvsem novi hlevi. Na sliki je ostreže novega hleva na posestvu Mlaka pri Kočevju

MASKOMENTAR

ZAVAROVANJE OBRITNIKOV

Vsa prizadevanja zdravstvene službe za izboljšanje zdravstvenega stanja naših ljudi ne dosegajo zaželjenih uspehov, ker je še velik del ljudi izven obveznega zdravstvenega zavarovanja. Popolno zdravstveno zaščito imajo samo tisti, ki so v delovnem razmerju, njihovi svojci, upokojenici in invalidi. Izven pa so kmetje in velik del obrtnikov.

Ze nekaj let razpravljamo o uvedbi splošnega zavarovanja kmetov, urediti pa je to treba tudi za obrtnike. Komisija Tajništva Zveznega izvršnega sveta za delo, v kateri so tudi predstavniki obrtnikov, je že izdelala teze za obvezno socialno zavarovanje zasebnih obrtnikov. Zakon bo verjetno do konca leta tudi sprejet.

Osnutek zakona predvideva, da je zavarovanje splošno in obvezno za vsakega obrtnika ter člane njegove družine; ugodnosti, ki bi jih uživali pa različne in odvisne od višine prispevka. Pri pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki naj bi bilo ravno tako obvezno, pa bi dopustili obrtnikom svobodno odločanje o višini doprinosov, ki ga bodo plačevali in s tem tudi o pravicah, ki jih bodo imeli.

Obrtniki, ki pridejo v poštev za zavarovanje, se smatrajo vsi tisti, ki imajo privatne obrtne delavnice, za katere so dobili dovoljenja, in osebe, ki se ukvarjajo z obrtno dejavnostjo po vaseh in manjših krajih, če je to njihova edina ali glavna dejavnost. Ni pa še jasno, če bodo med obrtne šteli tiste, ki za svojo obrtno dejavnost nimajo poslovnega prostora.

Z obveznim zdravstvenim zavarovanjem privatnih obrtnikov bi zagotovili zdravstveno zaščito — zdravljenje v splošnih in specialističnih ambulantah in bolnišnicah. Pokojninsko in invalidsko zavarovanje pa naj bi zagotovilo obrtnikom prejemanje delne, polne ali minimalne pokojnine, družinske pokojnine, invalidnine in pravico do poklicne rehabilitacije v primeru invalidnosti.

Predvidevajo, da naj bi bilo več zavarovalnih razredov. Prvi naj bi bil obvezen za vse obrtnike, ostali pa prostovoljni. Obrtniki sami pa menijo, da vsi obrtniki ne bodo mogli plačevati enako visokega prispevka, zato naj bi nekaterim izjemoma določili nižji prispevek. Posebnost zakona je tudi, da lahko obrtniki »dokupijo« leta za pokojnino s posebnim doplačilom.

Zborovanje v Štalcerjih in Predgradu

V nedeljo je po daljšem času bilo v Štalcerjih pri Zagarju politično zborovanje članov Socialistične zveze. Zborovanje je pripravil krajevni odbor Socialistične zveze. O mednarodnem položaju Jugoslavije ter naših domačih uspehih in problemih je obširno govoril sekretar občinskega komiteja ZKS tovariš Mikoš. V živahni in zanimivi razpravi so zborovalci pretresli mnoga vprašanja iz vsakodnevnega življenja, predvsem pa so se zanimali za način nagrajevanja in novo stanovanjsko reformo.

Zborovanje je bilo prvo iz vrste političnih zborovanj, ki so jih pri-

pravila vodstva Socialistične zveze v zvezi z bližnjimi občnimi zbori. V tork je bilo podobno zborovanje tudi v Predgradu. Razgovor na tem zboru je vodil tajnik občinskega sindikalnega sveta tovariš Orel. Poleg vrste političnih vprašanj je zborovalce zanimalo predvsem vprašanje šole, ki ima le enega učitelja, kdaj velikemu številu otrok. Na zborovanju so ugotovili, da tudi odnos krajevnih činiteljev do šole ni v redu, saj računa Kmetijska zadruga za šolske prostore in učiteljevo stanovanje kar po 6000 din najemnine na mesec. Zanimivo je, da ima ta kraj najmanjši odstotek volivcev včlanjenih v Socialistični zvez v vsej kočevski komuni. Na zborovanju so se pogovorili tudi o tem.

Podobna politična zborovanja bodo v nedeljo, dne 15. t. m. v Banja loki, kjer bo govoril republikanski poslanec tovariš Slavko Berger. Spregovoril je tudi predsednik delavskega sveta Karel Grm in poudaril, da k uspehu prispeva tudi strokovno in vsestransko izobraževanje rudarjev.

Za ta uspeh, ki je rezultat marljivih del rudarjev, boljše organizacije rok in spodbudnejšega načina nagrajevanja, so člani kolektiva jamskega obrata sprejeli izredno pohvalo in priznanje.

Rudarji so izpolnili plan

Rudarji jamskega obrata Rudnika Kočevje so v ponedeljek 9. novembra dosegli že svoj letni proizvodni plan. Rudarji so prišli iz jame že pol ure pred koncem šifta. Zunanaj pa je bila zbrana že popolnanska tretjina rudarjev. Obratovodja jamskega obrata inž. Jože Čenčič je čestital rudarjem k do-

seženem uspehu. V imenu uprave rudnika pa je rudarje pohvalil direktor rudnika tovariš Slavko Berger. Spregovoril je tudi predsednik delavskega sveta Karel Grm in poudaril, da k uspehu prispeva tudi strokovno in vsestransko izobraževanje rudarjev.

ZBORI VOLIVCEV ZAVAROVANCEV

V kočevski občini so v teh dneh v teku zbori volivcev-zavarovancev socialnega zavarovanja. Namen zborov je, da se zavarovanci seznanijo s problemi socialnega zavarovanja in da povedo o nepravilnostih, ki se opažajo v zdravstveni službi in v delu socialnega zavarovanja.

Zbori so bili že v podjetju »Inštalacija« v Stari cerkvi, Kemični tovarni, »Elektros«, Tiskarni, »Ključavničarstvu«, KGP Kočevje in drugih podjetjih. Na Rudniku je bil zbor bolj slabo pripravljen, zato so ga zaradi premajhne udeležbe preložili na kasnejši čas.

Na zborih so se zavarovanci najbolj zanimali za ureditev zobozdravstvene službe, za preglede v splošni ambulanti, velikega staleža bolnih zavarovancev v breme gospodarskih organizacij in za druge stvari.

Mladinski klubi v ribniški občini

Letošnje konference mladinskih organizacij v ribniški občini so mladino precej razgibale. Mladina si je izbrala nova vodstva in sprejela program dela za bodoče. Mladi ljudje si želijo bolj pestrih oblik dela, skratka več kulturnega razvedrila. V vseh večjih krajih tako v Ribnici, Jurjeviču, Dolenji vasi in Sušju imajo prostore, kjer bi se lahko razvijalo klubsko življenje. Sedaj je treba najti način, kako naj bi se odvijalo to življenje. Mladina, ki se sestajala v klubih, se bo izobraževala in zabavala, se bo združila bodo koristno s prijetnim. Da bo delo v klubih uspešno, bo

treba ustvariti tesno vez med mladinsko organizacijo, prosvetnimi društvi, SZDL in ostalimi organizacijami v tistih krajih.

Brez dvoma bo prišlo prav iz teh klubov mnogo pobud za delo tako mladinskih kot drugih organizacij. Ko bodo klubi začeli z delom, bo treba začeti razmišljati o nabavi televizorjev, ki bodo poleg zanimivih predavanj in drugega, velika privlačnost vsakega kluba.

Take misli o klubih v ribniški občini smo zapisali kot napotilo vsem tistim, ki so poklicani, da začnejo z organiziranjem klubov, kjer imajo za to pogoje.

● Predsednik francoske republike general de Gaulle je na tiskovni konferenci izjavil, da bo sovjetski ministrski predsednik Hruščev prišel na uradni obisk v Francijo 15. marca prihodnje leto. V Franciji bo ostal kakih 15 dni. De Gaulle je med drugim tudi dejal, da napetost na svetu popušča in da je to po njegovem mnenju rezultat spremembe sovjetske politike.

● Po vsej Indoneziji so svečano proslavili »Dan herojev« v spomin na junake, ki so žrtvovali svoja življenja v boju za osvoboditev dežele. Osrednja slovesnost, na kateri je govoril predsednik Sukarno, je bila v Džokdzakarti. V tem mestu so sedanjí indonezijski predsednik in drugi nacionalni voditelji vodili oborožen boj proti kolonialnim četam, ko so skušale uničiti mlado republiko. Predsednika Sukarno je navdušeno pozdravila množica okrog milijon ljudi. Sukarno je v svojem govoru poudaril, da se Indonezija ne bo nikoli iznevrila svojí neodvisni politiki. Odločno je obsodil razdelitev sveta na bloke in poudaril, da njegova dežela ne sme in neče iti za tistimi, ki hočejo, da bi bil svet razdeljen na dva bloka.

● Na nedeljskih predsedniških volitvah v Tunisu je dobil predsednik Hagib Burgiba 91 odstotkov glasov. V volilne imenike je bilo vpisano skoraj 1.800.000 volivcev. Za edinega kandidata, za predsednika Burgiba, je oddalo svoje glasove poldrug milijon Tunizijcev. Volitve se je udeležilo nad 90 odstotkov

vpisanih volivcev. Vseh 90 poslanskih mest v novem parlamentu bodo imeli v prihodnje predstavniki vladujoče stranke Neodestura.

● Kitajski premier Ču En Laj je poslal predsedniku Nehruju pismo, v katerem je predlagal ustanovitev demilitariziranega pasu vzdolž kitajsko-indijske meje in sestank predsednikov vlad Kitajske in Indije v bližnji bodočnosti. Po kitajskem predlogu, naj bi se indijske in kitajske čete umaknile 20 km od mejne črte. Indijski premier Nehru pa je v zvezi s tem pismom izjavil, da se s tem predlogom ne strinja. Z ustanovitvijo 40 km široke demilitarizirane cone bi prepuščala Indija Kitajcem okrog 15 tisoč kvadratnih metrov ozemlja, ki ga ima za svojega.

● V Parizu se je mudil na dvo-dnevnem obisku britanski zunanji minister Lloyd. Namen njegovega obiska je bil med drugim tudi ublažiti francosko-britanska trenja glede predsedniške konference in za trajno izboljšanje medsebojnih odnosov med obema deželama.

● V vzhodnonemškem glavnem mestu pa se je mudil na uradnem obisku španski zunanji minister Castiella. Španski obisk označujejo za nov korak v ekonomskem in političnem sodelovanju med Španijo in Zahodno Nemčijo. Sodelovanje se izboljšuje zlasti po sklepu vlade v Madridu, da vrne premoženje zahodnonemškim državljanom, ki so ga v Španiji zaplenili po vojni. Španski zunanji minister se je razgovarjal s kanclerjem Adenauerjem in ministroma za zunanje zadeve in gospodarstvo.

● V Sudanu so zatrli upor proti vladí Ibrahima Abuda, ki ga je skušala organizirati skupina sudanskih oficirjev. Voditelje upora so aretirali, med njimi tudi dva bivša polkovnika, ki sta bila zaveplena v podobno zaroto v maju letos.

● Argentinska vlada je sklenila, da bo preprečila komunistom in peronistom udeležbo na parlamentarnih volitvah, ki bodo v začetku marca prihodnjega leta. Volilna sodišča morajo po naročilu vlade črtati KP Argentine s seznama strank, ki imajo pravico kandidirati svoje predstavnike za kongres in druge volilne organe.

Zborovanje šoferjev v Kočevju

Ne mine dan, da ne bi slišali ali brali o prometnih nesrečah, ki postajajo vse večje zlo sodobne družbe. Vedno več je motornih vozil, promet narašča, vedno manj je prostora na cestah in nesreče so tu. V naši državi trenutno ni toliko vozil kot kje na Zahodu, toda povprečno vsak dan zahteva promet dve smrtni žrtvi.

Prometni organi, društva šoferjev in avtomobanikov, avto-moto društva in drugi si prizadevajo z vsemi močmi, da se nesreče zmanjšajo. Vedeti je treba, da v novo kupljene avtomobile sedajo predvsem ljudje brez posebnih izkušenj pri vožnji z motornimi vozili. Teoretično so na izpitih obvladali prometne predpise in ostalo, v praktični uporabi vozila pa so novinci in z negotovo vožnjo ogrožajo sebe in druge na cesti.

O vsem tem so razpravljali šoferji na zborovanju, ki ga je sklicalo okrajno Društvo šoferjev in avtomobanikov minulo nedeljo v Kočevju. Tovariši iz Ljubljane so obrazložili nekatere nove predpise o vožnji v strnjanih naseljih in križiščih. Povedali so, da se prometni organi LM nenehno trudijo, da pospešijo promet na križiščih in med drugim se lahko vozi v križišče tudi takrat, ko prometnika vidimo v prsa ali hrbet, če mlilnik da znak (z glavo ali roko), da je cesta prosta.

Za nesreče so v veliki meri krivi pešci, kolesarji in otroci. Zaradi tega je potrebno preiti na množično vzgajanje vseh in jih vedno ter povsod opozarjati na vedenje na cesti ter na nevarnosti, ki prežijo. Po šolah, sindikalnih podružnicah na vaseh in drugod, bodo postavili prometne odbore, katerih naloga bo učiti ljudi in organizirano voditi preventivno službo.

Kako važno je, da vsi poznamo tudi nekatere posebnosti, ki se dogajajo na cestah. Naj pove le en primer: dokazano je, da šofer šele na nekaj metrov vidi človeka, ki je obločen v črno obleko in na mokrem asfaltnem cestnišču in čemu še vozilo pride za hrbet. Nesreča je največkrat neizbežna. Vzrok, da šofer pešca ne vidi je v tem, ker je barva njegove obleke enaka cesti.

V okviru preventivne službe bodo posebno pozorni razna predavanja; predvajali bodo filme, šoferji sami pa bodo imeli več časa za boljše vzdrževanje vozil in varnostnih naprav. Predavatelji so povedali nekatere zanimivosti s prometnega festivala, ki je nedavno

bil v Beogradu. Preizkusili so 4 tisoč vozil, za katere so vozniki zahtevali, da imajo zanesljivo dobri zavore. Na preizkušnjah pa so ugotovili, da je samo 200 avtomobilov bilo z res dobrimi zavornimi. Precej nesreč nastane, ker vozniki ne zasenčijo luči ob srečanju. Preizkusili so 2 tisoč avtomobilov in samo 50 je bilo takih, ki res niso z žarometi slepili nasproti vozeče.

Prisotni so razpravljali še o organizacijskih zadevah podružnice Društva šoferjev in avtomobanikov, tovariši iz Kočevske Reke pa so izrazili željo, da ustanovijo svojo podružnico. Me

Z zborovanja šoferjev, ki je bilo preteklo nedeljo v hotelu Pugled. Na sliki: predstavniki iz Ljubljane razlaga nekatere nove predpise

Delavci, ali že imate kvalifikacijo?

Delavska univerza v Kočevju je nedavno objavila program svojega dela in med drugim tudi obljubila, da bo prirejala tečaje, v katerih se bodo delavci pripravljali za stopnjo polkvalificiranega, kvalificiranega in visokokvalificiranega delavca. Kako je tak strokovni napredek važen za vsakega delavca in za napredek našega gospodarstva, ni potrebno posebej poudarjati.

Kvalifikacijo lahko dobijo delavci z rednim šolanjem (vajeniške šole v vajeniško dobo, industrijske šole), lahko pa tudi, če niso zaposleni v obrtnih obratih, samo z izpitom. Kvalifikacija je vezana vedno na določeno poklic določene stroke (n. pr. poklic zidarja gradbene stroke). Samo delavec, ki je zaposlen na nekem strokovnem delu, lahko doseže kvalifikacijo. Za delo na nestrokovnem fizičnem delu ni kvalifikacije. Poudariti pa je treba, da je po Pravilniku o stro-

kah in poklicih (Ur. l. FLRJ št. 19/50) skoraj vsako delo strokovno. Polkvalifikacijo prizna delavcu upravni odbor podjetja, v katerem dela. O tem mu izda potrdilo in to vpiše v njegovo delovno knjižico. To priznanje ni vezano na rok, kolikor časa delavec dela na določenem delovnem mestu. Vendar se more tako priznanje dati samo delavcu, ki je pokazal pred izpitno komisijo svojega podjetja (katero postavi upravni odbor) primerno spretnost in znanje. Zato bo prav, da se na to pripravi v tečaju Delavske univerze.

K izpitu za kvalificiranega delavca se lahko prijavi izpitni komisiji pri Tajništvu za delo OLO Ljubljana vsak delavec, ki je od takrat, ko mu je bila priznana polkvalifikacija, delal najmanj 3 leta pri delu določenega poklica in mu podjetje to potrdi. Za izpit dela najprej pri podjetju, ki ga določa izpitna komisija, praktično nalogo: izdelati določeni izdelek svojega poklica ali pokaže določeno delo in odgovarja na vprašanja, kako se to dela. Nato dela pred izpitno komisijo še pismo nalogo iz slovenščine (napisati mora po danem naslovu spis s področja gospodarstva, zlasti v zvezi s svojim poklicem) in iz računstva (rešiti mora dano praktično računsko nalogo iz svojega poklica). Končno dela še ustni izpit iz slovenščine, računstva, iz organizacije in tehnike poslovanja v tisti stroki in iz temeljev gospodarskega sistema in državne ureditve. Možno je, da pri kakem poklicu izpitni program obsega še kak drug predmet.

Zelo važno je tudi to, da so polkvalificirani delavci, ki imajo že nad 40 let in so delali že najmanj 10 let delo kvalificiranega delavca, oproščeni ustreznega in pismenega izpita in dobijo torej stopnjo kvalificiranega delavca že s tem, da izdelajo določeni praktični izdelek ali delo in pojasnijo, kako se to dela.

Za prijavo k izpitu za visokokvalificiranega delavca izpitni komisiji v Ljubljani je potrebno, da je delavec po dosegi kvalifikacije delal že najmanj 7 let delo, za katero je predvidena stopnja visokokvalificiranega delavca, kar potrdi podjetje. Tudi za izpit obsega najprej praktični izdelek, nato pa

pravljali, bom posredoval tudi vam.

Tale sestavek sem začel s slabim vremenom, zato pa je bil razgovor toliko bolj prijeten... Dajmo besedo sekretarju Obč. komiteja ZK tov. Picku.

»Glavni cilji naše občine v bodočem gospodarstvu so predvsem tiste: nadaljni razvoj lesne industrije, ki ji pripada zelo važno mesto v gospodarstvu. V načrtu je gradnja novega objekta za izdelavo opažev za gradbeništvo. Gradnjo je komisija pri Izvršnem svetu LRS že določila za Ribnico. Nov objekt bo pri LIP Ribnica.«

Naša reportaža — Naša reportaža

»Nadaljevali bomo z rekonstrukcijo Opekarna,« je posegel tovariš Ilc. »Opekarna je v ta namen že dobila 11 milijonov dinarjev kredita iz zveznega natečaja, 5 milijonov din imajo lastnih sredstev, za dokončno rekonstrukcijo pa potrebujejo še 20 milijonov din. Pričakujemo, da bo ta sredstva prispeval OLO iz investicijskih skladov. Opekarna bo s temi sredstvi zgradila umetno sušilnico, krožno

peč, nabavila vakum prešo za izdelavo opeke in en bager za izkop gline. S temi izboljšavami bo lahko opekarna obratovala tudi v zimskem času, ker sedaj zaradi provizorične sušilnice ne more. Ob prvi zmrzadi morajo prenehati z izdelavo opečnih izdelkov.«

»Kako pa s kovinskim podjetjem »Partizan«?«

»V Partizanu se stvari obračajo na boljše,« sta mi tolmačila. »Prej so imeli velike težave, ker niso imeli sposobnega kadra v računovodstvu. Sedaj so to uredili. Uredili so tudi proizvodnjo, ki so jo na novo preusmerili iz prejšnjih kmetijskih strojev na nove proiz-

vode. Njihov najpomembnejši proizvod je izdelava mešalcev za beton. Sedaj imajo dela za dve leti naprej. Navezali so stike in stopili v kooperacijo s Strojno kovinskim industr. podjetjem (SKIP) v Ljubljani, kar jim omogoča lepo perspektivo.«

»Tovariš predsednik, stranke vas čakajo!« Za krajši čas sva ostala s tov. Pickom sama in nadaljevala z razpravo. Obrazložil mi je tudi politično dejavnost, ki je v tej občini precej razgibana. Ker je med tem časom tovariš Ilc že uredil s strankami in prišel k nama, bomo nadaljevali razgovor o gospodarskih vprašanjih.

Pripovedovala sta, da bo začel LIP drugo leto spomladi s poskusno proizvodnjo vezanih vrat. Ta obrat bo brez dvoma lepa pridobitev za ribniško industrijo.

»Kakšne načrte imate s trgovino?«

»Trgovina v ribniški občini je sila razdrobljena in nespecializirana, zato bo treba trgovino specializirati. Tu naletimo na težave, ker imamo tri trgovska podjetja. Trgovska podjetja bo treba združiti v eno močno podjetje in urediti trgovino tako, da bodo dobili potrošniki vse artikule v domačih trgovinah, da jim ne bo treba iskati izven meja občine. Pod upravo enega podjetja bi se lahko tudi kader v trgovini lahko bolj usposobljal... Takrat bodo odpadla tudi naspotja... Prihodnje leto nameravamo v Ribnici odpreti nov trgovski lokal. Del sredstev bo prispeval iz svojih investicijskih skladov ObLO, del sredstev pa bo iz okrajnih virov. Za trgovsko mrežo je predviden tudi nakup tovrnega avtomobila.«

»Kaj pa gostinstvo?«

»Občinski ljudski odbor je že v letošnjem proračunu določil sredstva za izdelavo investicijskega programa za gradnjo gostinske stav-

ki bo v torek, dne 17. novembra 1959 ob 19. uri v dvoranji hotela »Pugled« v Kočevju z običajnim dnevnim redom.

Upravni odbor

Pri »Zidarju« vedno uspešnejši

Med delovnimi kolektivi, ki imajo svoje dejavnosti izven občine kjer je njihov sedež, je tudi Splošno gradbeno podjetje »Zidar« Kočevje. Še peto leto je preteklo odkar delavci Zidarja gradijo stanovanja tudi na Reki. Blizu tristo družin se je vselilo v lepa in udobna stanovanja, ki jih je tam zgradil »Zidar« in ne bo dolgo, ko bodo dograjena spet nova stanovanja. Stevilo stanovanj s temi, ki jih imajo trenutno v gradnji, se bo povzpelo na 318, kar predstavlja vrednost nad 700 milijonov dinarjev.

Te dni je naš sodelavec obiskal njihovo gradbišče na Reki in v pogovoru z delavci in vodstvom gradbišča zvedel, da kljub pomankanju gradbenega materiala uspešno gradijo. Sedaj gradijo dve stolpnici s petimi nadstropji in so v dobrih treh mesecih zgradili stavbi

do strehe. Večino del plačujejo po učinku, tako da je zaslužek kar dober in odvisen od strokovnosti in prizadevanja vsakega delavca.

Gradbena dejavnost se na Reki tako hitro širi, da se bo moralo naselje Zidarjevih delavcev umakniti. To je povezano s precejšnjimi stroški, tako da organi upravljanja in vodstvo podjetja razmišljajo, da bi gradbišče na Reki opustili. Dodati je treba, da bo Zidar imel prihodnje leto veliko dela v Kočevju in Ljubljani. Tako več razlogov narekuje, da gradbišče na Reki, kljub prednosti, da tu lahko delajo tudi pozimi, ukinejo, in tako povečajo gradbeno dejavnost doma.

Po velikih težavah, ki so Zidarja privedle tudi v prisilno upravo in domnevo, če ima sploh možnosti za obstoj in razvoj, moramo po dokaj kratkem času reči, da podjetje uspešno posluje in odpravlja vse kar bi škodilo solidnemu delu in razvoju podjetja. V celoti so uredili finančno poslovanje, tako da ne poznajo več tožb za plačila in prisilne izterjatve. Kolektiv, ki ga vodi mlado vodstvo, preizkušeno v najtežjih dneh podjetja, je uspelo urediti vse kar odlikuje dobro organizirano podjetje; zato je prav, da v javnosti po tolikih kritikah smotljivo o uspehih tega kolektiva.

Mc

Ludvik Golob

Gradbišče SGP »Zidar« na Reki-Sušaku

Tudi z živinorejo skokovito naprej

(Nadalj. s 1. str.)

Omenili smo že, da bodo na obratih KGP spitali veliko število telet in da za to gradijo nove hleve. Novi hlevi so zgrajeni zelo enostavno, v glavnem iz lesa slabše kvalitete — brez betona in uvrščamo jih med provizorje. So zračni in prostorni, obenem pa zavarovani proti mrazu in preplihu. Gradnja teh hlevov je cenena, kljub temu pa ti hlevi odgovarjajo popolnoma svojemu namenu. Mlada živina se v teh hlevih zelo dobro počuti in lepo uspeva. Hlevi so suhi in svetli.

Poleg živinoreje, dajejo na posestvu pomembno vlogo tudi prašičjereji. Na kmetijskem obratu Mlaka bodo leta 1960 spitali 4000 komadov prašičev — bekonov. Bekone spitalo do teže od 90 do 100 kilogramov, potem pa jih prodajo. Naj omenimo, da imajo v ta namen 350 plemenskih svinj, ki so večji del breje, nekatere pa že prasijo. Na Mlaki imajo v glavnem križance holandske in domače bele svinje. Sedaj prehajajo na čisto pasemsko švedsko svinjo. V svinjakah imajo sedaj teh svinj že 100 komadov. Dobra lastnost švedskih svinj je predvsem v tem, da dajejo lepe kremenatete in šunke.

Noge imajo drobne, glavo drobno in podolgovato, zato imajo malo odpadkov. Pa še nekaj je treba omeniti: svinje švedske pasme zelo dobro izkoriščajo krmo.

Na obratu v Cvišlerjih bodo v prihodnjem letu zredili 400 komadov pitancev — bekonov. V ta namen imajo pripravljanih 45 plemenskih svinj.

Živinoreja in prašičjereja ima na obratih Kmetijsko gozdarskega posestva najlepše pogoje za razvoj. Zato smo prepričani, da bodo postavljene naloge v letu 1960 v celoti izpolnili. Sodobno urejeni hlevi in gradnja novih hlevov, pravilna prehrana in nega živine ter izkušnje, ki so si jih pridobili v zadnjih letih, vse to je garancija, da bodo zastavljene naloge izpolnili.

Iz podatkov, ki smo jih navedli, lahko razberemo, da bo dalo in da že daje KGP velik prispevek v skupnih naporih za dvig živinoreje in prašičjereje v naši deželi. Pri tem ne smemo pozabiti na prizadevanje delavce in delavke ter strokovne uslužbenca na kmetijskih obratih, ki vlagajo velik trud pri ureditvi in zastavljenih načrtov.

-k-

Politično izobraževanje prosvetnih delavcev

Koncem preteklega meseca smo SS. Vse podružnice bodo direktno vezava z gospodarskimi, političnimi in družbenimi organizacijami, ran sindikat združuje tudi vse tehnično osebe, zaposleno pri prosvetnih in znanstvenih ustanovah. Po loto kot eno nalogo, je nujno, saj pomenili o reorganizaciji sindikata končan običajnih zborih je sledil se razgovor o ideološkem in strokovno prosvetnih in znanstvenih delavcev. Temu so sledili ustanovni občini odbor sindikalnih podružnic. Ustanovljene so bile tri podružnice. Sedaj se pripravljajo na naslednje šole: Jožeta Sepe podružnico osnovne šole Jožeta Sepe, osnovne šole »Jože Šeško«, gimnazija in Stare cerkve, Poloma, Staničnik podružnicah. Vršila jih bo posebna komisija imenovana od Rudnika, Oneka in Koprivnika. V Sveta za prosveto Obč. LO. Za trgane ob življenja in toka razvoja podružnic osnovne šole »Mirko Bračič« so združeni službojci na naslovni šoli, v vajeniškem domu, čitnicah organiziran seminar v dijaškem mestu. Dijaškem internatu, jaškem internatu Fara-Vas, Ljavidu, Mozlju, Vimolju, Predgradu, Lazah in v Kočevski Reki. dija sivo zajeli tudi strokovni študij. Zdržili smo ves kompleks našemu loke vprašanj, ki obdajajo šolski sistem. Znanje iz knjig in prakse. Program posebna komisija za prosvetna delo šole za starše, svobodna aktivna vprašanja, ki bo delala pri Obč.

znanja za vsakega od nas, zato je povsem razumljivo, da naš študij sodi v okvir pedagoškega študija, ki naj postane stalna oblika dela našega sindikata in del prizadevanja vsakega prosvetnega delavca. Poleg naših družbenih in notranjih potreb po ideološkem izpopolnjevanju nas veže odgovornost do mednarodnih naprednih gibanj, ki pozorno spremljajo uspehe naše socialistične graditve. Socializem je splošno utrdil mnoge kvalitete, ki bogate življenje in njegovo rast. Temu stopnjevanju mora odgovarjati tudi naša rast.

Razgovor o študiju je odprl tudi več nejasnih vprašanj o dosežkih šolske reforme. Iznešena so bila stališča o nivoju pouka v osnovni šoli in zahtevnosti šole, o strokovnem izpopolnjevanju in pouku v 5. razredu, svobodnih aktivnostih učencev in zaposlitvi otrok v prostem času itd. Vsa stališča so vredna pozornosti, zato se bomo tudi o njih pogovarjali na rednih študijskih sestankih in mesečnih konferencah.

znanja za vsakega od nas, zato je povsem razumljivo, da naš študij sodi v okvir pedagoškega študija, ki naj postane stalna oblika dela našega sindikata in del prizadevanja vsakega prosvetnega delavca. Poleg naših družbenih in notranjih potreb po ideološkem izpopolnjevanju nas veže odgovornost do mednarodnih naprednih gibanj, ki pozorno spremljajo uspehe naše socialistične graditve. Socializem je splošno utrdil mnoge kvalitete, ki bogate življenje in njegovo rast. Temu stopnjevanju mora odgovarjati tudi naša rast.

Razgovor o študiju je odprl tudi več nejasnih vprašanj o dosežkih šolske reforme. Iznešena so bila stališča o nivoju pouka v osnovni šoli in zahtevnosti šole, o strokovnem izpopolnjevanju in pouku v 5. razredu, svobodnih aktivnostih učencev in zaposlitvi otrok v prostem času itd. Vsa stališča so vredna pozornosti, zato se bomo tudi o njih pogovarjali na rednih študijskih sestankih in mesečnih konferencah.

Ludvik Golob

Gradbišče SGP »Zidar« na Reki-Sušaku

Obvestila delavskih univerz in klubov

DU KOČEVJE
V torek 17. novembra ob 19.30 uri bo javno predavanje odgovornega urednika »Naših razgledov« Bogdana Capuderja o problemih razorožitve. Predavanje bo v dvorani množičnih organizacij.
 Opozarjamo vse, ki so se prijavili v šolo za starše, da bo v **torek 17. novembra ob 19.30 uri** v gimnaziji prvo predavanje iz cikla »Družina in družba«. Predavatelj pride iz Ljubljane.

V torek 17. novembra se prične tudi začetni knjigovodski tečaj in sicer ob 15. uri v dvorani podjetja KGP Kočevje. Nadaljevalni knjigovodski tečaj je se prične naslednji dan, **18. novembra**, ob isti uri in v istem prostoru.
 Vse osnovne organizacije obveščamo, da bo prvo predavanje v okviru študija ZKS **18. novembra ob 19. uri** v Domu rudarjev za osnovne organizacije: Rudnik podjetje in teren, Salka vas in Zeljne. Predava Ciril Ahlin. **20. novembra ob 19. uri** pa v osnovni šoli v Livoldu za osnovne organizacije Dolga vas, Livold Mozelj. Predava Stane Poljanšek.

KLUB DOMA RUDARJEV
V soboto 14. novembra gledanje mladinske televizijske oddaje, ob 20. uri televizija za odrasle.
V ponedeljek 16. novembra: ob 16. uri čitanje v knjižnici; **ob 18. uri** debatni večer, razgovor o družbenem planu; **ob 20. uri** televizija.

V torek 17. novembra: ob 16. uri predavanje diafilmov ozvočenih na magnetofonski trak (Povodni mož in žalostna povest o mulli); **ob 18. uri** čitanje v knjižnici.

V sredo 18. novembra: ob 16. uri filmska predstava — celovečeren film; **ob 18. uri** mladinska televizijska oddaja.

V četrtek 19. novembra: ob 17. uri predavanje spremljano diafilmom. Tematika: proizvodnja nafte; **ob 19. uri** razgovor dramske družine.

V petek 20. novembra: ob 16. uri glasbeni večer (magnetofon, gramofon in radio).

V soboto 21. novembra: ob 18. uri mladinska televizijska oddaja; **ob 20. uri** televizija za odrasle.

DU RIBNICA
 DU v Ribnici obvešča, da se bo začel seminar za člane delavskih svetov in upravnih odborov podjetij. Začetek seminarja bo **16. novembra** in bo trajal do **27. novembra**. Predavanja bodo v osnovni šoli v Ribnici.
 1. seminar za člane DS in UO Lesnoindustrijskega podjetja Ribnica: **16. novembra: od 14. do 19. ure** bo predavanje »Funkcija, vsebina in sistem dela delavskega sveta«; **18. novembra: od 14. do 17. ure** »Delavna razmerja v pogojih samoupravljanja«; **od 17. do 19. ure** pa »Oblikovanje medsebojnih odnosov.« **20. novembra: od 14. do 19. ure** predavanje »Obrazložitev osnovnih finančnih in gospodarskih kazalnikov v podjetjih.« Istočasno se prične tudi seminar za ostala večja podjetja v Ribnici.

Nove pobude pri rudniški »Svobodi«

Čas v katerem bodo občni zbori posameznih organizacij in društev, je tu. Med prvimi sta imeli občne zbere delavsko-prosvetnih društev »Svobode« na rudniku in v mestu Kočevju. Sprejeli so nove, pestre programe, s katerimi bodo poskušali uresničiti sodobne metode delovanja delavsko-prosvetnih društev. S programom »Svobode« v mestu smo že seznanjeni, dočim nam je manj znan program rudniške Svobode.

Na svojem občnem zboru so člani rudniške »Svobode« sklenili, da ne bodo mnogo razpravljali o napakah v preteklosti, temveč skušali s čim aktivnejšim delovanjem v bodoči sezoni te napake odpraviti. Seveda pa se jim na pot postavlja precej zaprek, ki jih bodo lahko premagali s požrtvovalnim delom ob pomoči in razumevanju uprave rudnika in občinskega ljudskega odbora. Poskušali bodo uresničiti zamisli mariborskega kongresa, glavnega odbora sindikatov LRS in okrajnega ter republiškega sveta »Svobod« in prosvetnih društev.

V okviru »Svobode« že deluje klub, ki si je za letošnjo sezono zadal pester program. Izdelan imajo že podroben program za dva meseca in to celo za vsak dan posebej. Klub niso ustanovili zaradi mode, temveč zato, ker vidijo, da je to res sodobno in zdravo. Organizirali bodo predavanja o filmski, likovni in literarni umetnosti. Člane kluba bodo seznanili tudi s programom in namenom kluba, dalje z družbenim planom v podjetju, z zanimivostmi, z znanostjo in tehniko itd. Prirejali bodo klubske filmske predstave ozkometražnih filmov, o katerih naj bi se zatelem razvila debata. V svoj program so vstavili tudi razgovor z zdravnikom in predsednikom občine tov. Riglerjem o vlogi komunne. Nova dejavnost v klubu pa naj bi bila ta, da bi posvetili vso pozornost izoblikovanju ljudi. Zalostno je namreč to, da je na rudniku okrog 200 mladincev, ki niso vključeni v nobeno organizacijo ali društvo. Tem ljudem bo treba posvetiti največ pozornosti, zlasti v smeri splošnega izobraževanja. Soloh bo predstavljala mladina v bodočem delovanju »Svobode« najbolj aktualen problem. Za mladino bodo organizirali v okviru »Svobode« tudi plesne vaje in zabavne večere, kjer se bodo mladi ljudje iz svojega kolektiva seznanjali med seboj.

V dramski sekciji so imeli pri rudniški »Svobodi« tudi precej težav. Glavni problem je bil, in bo

tudi v bodoče, pomanjkanje dobrih režiserjev. Tisti, ki bi bili sposobni režirati posamezna dela, so preveč zaposleni, zato bodo v bodoče vrzel poskušali zamašiti tako, da bodo nekoga poslali na režiserski tečaj. Ker imata rudniška »Svoboda« in »Svoboda« v mestu podobne težave ravno v dramski sekciji, bo potrebno tesno sodelovanje med njima. Težave imajo tudi v vseh ostalih sekcijah. V kino sekciji bo glavni problem nabava še enega projektorja in v bližnji prihodnosti tudi cinemaskopske aparature, ker bodo le tako lahko nabavljali kvalitetne filme in tudi tehnično se bo predvajanje izboljšalo. Ravno zaradi nabave slabših filmov, kino v pretekli sezoni ni žel tistih uspehov, kot bi jih lahko. V bodoče bodo skušali nabavljati več vzgojnih filmov, za mladino pa bodo ob nedeljavni matinee. V ta namen imajo pripravljene že nekaj filmov. Za godbo na pihala bo potrebno nabaviti več novih instrumentov in nove uniforme. Predvideni imajo več koncertov, samostojnih ali pa skupno z zabavnim orkestrom. Ker godbi primanjkuje mladih moči, bodo poskušali pritegniti vanjo tudi mladino iz mesta, v kolikor med samo rudniško mladino ne bi bilo dovolj od-

ziva. V šahovski sekciji bodo organizirali več tekmovanj. Udeležili se bodo raznih turnirjev, organizirali derby z mestnim šahovskim klubom in mladino, ki že igra šah, nima pa večjega teoretičnega znanja, skušali to teorijo čim bolj približati.
 V okviru »Svobode« rudnik deluje s precejšnjim uspehom tudi izobraževalna sekcija. Ta ima svojo knjižnico in čitalnico. Stalnih obiskovalcev ima okoli 200, izposojene knjige v pretekli sezoni pa presegajo število 3000. Stalno nabavljajo nove knjige, čitalnico pa bodo obogatili s številnimi novimi revijami. Podjetju rudnika pa gre vsa pohvala za veliko razumevanje finančnih težav v društvu. Materialne možnosti so bile in bodo dane tudi v prihodnje, zato bo naloga sindikata, ZK in »Svobode«, da se bodo ta sredstva ob še nadaljnjem razumevanju ObLO ter organov podjetja, res koristno uporabljala.
 Občni zbor je prinesel res koristne pobude. Na koncu so izvolili nov upravni odbor in nadzorni, ter delegate za občinsko konferenco »Svobod«, enega pa kot delegata v okrajni svet »Svobod« in prosvetnih društev.

Pomembna vloga »Partizana«

O TVD Partizan Kočevje smo v zadnji številki našega lista v poročilu o plenumu SZDL poročali v nekaj vrstah. Ker pa je društvo številčno zelo močno in pomembno, bomo zapisali nekaj več o delu društva.
 »Partizan« Kočevje ima v svojih vrstah vključeno predvsem mladino. V svoji razvojni poti je dosegel vidne uspehe. Z dosežki vrhunskih tekmovalcev se je afirmiral tako v Sloveniji kot tudi v državnem merilu, saj so nekateri tekmovalci nastopali celo v drugih državah. V pogledu vrhunskih tekmovalcev se društvo nahaja trenutno v krizi, kar pa je prehodnega značaja.
 V društvu še vedno ostaja odprto vprašanje vodnikov in trenerjev. Čeprav so v pogledu vzgoje novih vodnikov letos naredili precejšen korak naprej, zahteva veliko povečanje članstva novih kadrov. Problem kadrov je še bolj problematičen pri posameznih športnih panogah, predvsem v kvaliteti in pravilnih metodah vzgoje. V Kočevju imamo veliko ljudi, ki bi s svojim strokovnim znanjem lahko pomagali pri vzgoji članstva. Vprašanje zase je, zakaj nočejo sodelovati v Partizanu.
 Z organizacijo večjih prireditev republiškega, zveznega in tudi mednarodnega merila, je društvo doseglo veliko priznanja od merodaj-

nih forumov. Tako je Partizan pripomogel k veljavi mesta Kočevje tudi v širšem merilu.
 Potrebna bo še širša aktivizacija v tej smeri, predvsem starejših članov. Prav tako bo potrebna tudi pomoč drugih organov, ki morajo biti za take prireditve prav tako zainteresirani kot TVD Partizan.
 Se nekaj je treba omeniti. Dogaja se, da upada aktivnost posameznikov v društvu — dostikrat zaradi iskanja drugih načinov za povečanje osebnih dohodkov, ker se smatra, da delo v društvu, predvsem organizacijsko, ne prinaša nobenih materialnih koristi.
 Za razvoj telesne kulture v mestu in na podeželju se moramo vsi zavzeti. To je bila tudi ugotovitev zadnjega plenuma SZDL. Pri tem pa ima zelo pomembno vlogo najmočnejše društvo za telesno vzgojo — Partizan Kočevje.

STANOVANJSKA REFORMA

11. in 12. oktobra so imele vse osnovne organizacije Zveze komunistov v Kočevju sestanke s predavanji o politični vsebini stanovanjske reforme. O tem bodo razpravljali tudi na plenumu Občinskega odbora SZDL Kočevje, ki bo v torek 17. oktobra in na to še na občnih zborih osnovnih organizacij Socialistične zveze, ki se bodo začeli že prihodnji teden.

VREME

Do srede novembra bo prevladovalo nestalno vreme s padavinami in ohlavitvijo. Kasneje pretežno suho z mrazom ponoči.

OBVESTILO

Svet za varstvo družine pri Obč. LO Kočevje, da v rejo ali posvojitve eno leto staro deklico. Vsa poizkušanja dobiti pri referentu za socialno varstvo občine Kočevje.

Turizem in gostinstvo v ljubljanskem okraju

6. novembra je bila v Ljubljani seja Sveta za turizem in gostinstvo našega okraja. Odborniki so iz poročil izvedeli, da bo letošnji plan v gostinstvu in turizmu presežen za približno 4%. Poleg tega se je materialni obseg gostinstva močno povečal, odpravili pa so tudi nadurno delo, zaradi česar se je povečalo tudi število uslužbenecov. Zvišale so se tudi pavšalne obveznosti podjetij (za 22%), osebni prejemki pa za 21%. Če sedaj na podlagi vseh teh argumentov primerjamo dohodke podjetij v preteklem letu in letos, vidimo, da so se zvišali za 10%. Največ je na višino osebnih prejemkov uslužbenecov vplivalo nagrajevanje po učinku.

Na seji so govorili tudi o razvoju gostinstva in turizma v prihodnjem letu. Predvidevajo, da se bo promet povečal za približno 7%; za toliko naj bi se povečali tudi dohodki in pavšali. Povišale se bodo tudi plače (do 7%), število zaposlenih v gostinstvu pa za nekaj čez 2%. Podjetja se s tem okrajnim planom sicer ne strinja-

jo; postavila so precej nižje številke.
 Pri vsem tem ne smemo pozabiti važnega dejstva, da mora biti povečanje prometa vedno strogo v skladu z zmogljivostjo podjetij. Mislili naj bi tudi na nove obrate in obnovo starih. Povečanje delovne storilnosti pa naj bi v bodoče skušali doseči z nagrajevanjem po učinku in ne z zvišanjem števila

zaposlenih. Svet je poleg vsega tega ugotovil, da nekatere občine vse pre malo skrbijo za dvig turizma, čeprav imajo za to najlepše naravne pogoje.
 Na koncu so odborniki govorili tudi o investicijskem planu za leto 1960. Investirali bodo po okrajnem in občinskem planu, izdane investicije pa naj bi se skladale z najvažnejšimi potrebami.

KOLENDAR
Sobota, 14. novembra — Borislav Nedelja, **15. novembra** — Polde Ponedeljek, **16. novembra** — Jerica Tovek, **17. novembra** — Ljuba Sređa, **18. novembra** — Milko Četrtek, **19. novembra** — Liza Petek, **20. novembra** — Srečko

GIBANJE PREBIVALSTVA
DOLENJA VAS
 V ljubljanski porodnišnici so rodile: Dejak Nevenka, gospodinja iz Dolenje vasi 25 — deklico Nevenko, Henigmann Ivanka, trg. poslovođkinja iz Rakitnice 45 — dečka Romana, Slanovič Franciška, gospodinja iz Dolenje vasi 135 — dečka Filipa in Debeljak Rozalija, gospodinja iz Rakitnice 18 — dečka Antona.

KOSTEL
 Umrla je Stajdohar Uršula roj. Corl, gospodinja iz Banja loke 30, stara 92 let.

DOBREPOLJE
 V Ljubljani sta se poročila Zorc Janez, veterinarski tehnik iz Vidma 36/c, star 29 let in Slabe Matilda, učiteljica iz Vidma 35, stara 24 let.
 Rodila je Hren Marija, gospodinja iz Kompolj 57 — deklico Marjetko.

VELIKE LAŠČE
 Rodile so: Ruper Ljudmila, gospodinja iz Vrha pri Robu — deklico Silvo. V novomeški porodnišnici je rodila Vidljivič Olga, gospodinja iz Gradišča 11 — dečka Ervina, v ljubljanski porodnišnici pa so rodile: Polzelnik Marija, gospodinja iz Ulake 9 — dečka Branika, Prijatelj Marija, gospodinja iz Velikih Poljan 20 — deklico Nevenko in Marolt Ana, gospodinja iz Borovca pri Karlovcih — deklico Anico.
 Umrl je Zadnik Ivan, sin kmetovalca iz Malih Lašč, star dve leti.

SODRAŽICA
 V Ljubljani sta se poročila Troha Jože, šofer iz Zamosteca 63, star 26 let in Zabukovec Mara, uslužbenka iz Zamosteca 63, stara 24 let.
 Rodili sta: Bartolj Tončka, gospodinja iz Podklanca 13 — mrtvo-rojeno deklico in Košir Slavka iz Sodražice 22, je v Koprnu rodila deklico Miriam.

KOČEVJE
 Poročili so se: Pogorelec Pavle, uslužbenec iz Slovenske vasi 22, star 29 let in Poklač Slavka, trg. pomočnica iz Kočevja, stara 23 let, Okorn Alojz, nameščenec iz Kočevja, Rožna ul. 31, star 26 let in Oberstar Marija, nameščenka iz

Kočevja, Rudnik 21, stara 27 let (zakonsko zvezo sta sklenila v Ljubljani).
 Rodile so: Antolin Marija, delavka iz Cvišlarjev 2 — deklico Majdo, v Ljubljani so rodile Horvat Martina iz Gornjih Ložin — dečka Franca, Mejaš Vera, iz Kočevja, Roška c. 39 — deklico Majdo, Grabrijan Ana iz Livolda 60 — dečka Srečka, Orlovič Janja, delavka iz Kočevja — deklico Dušanko in Pirnat Julka, nameščenka iz Kočevja Reška c. 3 — dečka Mirana.
 Umrla sta: Šafer Ana, roj. Lavrič, družinska upokojenka iz Kočevja, Rožna ulica 17, stara 86 let in Jurca Vilko, delavec iz Črnega potoka 12, star 31 let.

KINO
JADRAN, Kočevje: od 13. do 15. novembra ameriški barvni cinemaskopski film »Slab dan v Block Rocku«, 15. novembra matineja jugoslovskega filma »Ni bilo zastoj«, od 17. do 19. novembra cinemaskopski film »Clovek, ki ga ni bilo«, od 20. do 22. novembra ameriški barvni cinemaskopski film »Potemneli angeli«, 22. novembra matineja jugoslovskega filma »Tuja zemlja«.

RIBNICA: 14. in 15. novembra poljski film »Resnični konec vojne«, 21. in 22. novembra ameriški barvni film »Prijateljsko priprejevanje«.

SODRAŽICA: 14. in 15. novembra vzhodnonemški film »Lizi«, 21. in 22. novembra jugoslovski film »Krvava srajca«.

LOŠKI POTOK: 15. novembra ameriški barvni film »Sedem nevest za sedem bratov«, 22. novembra ameriški film »Beg iz Guajane«.

VELIKE LAŠČE: 14. in 15. novembra ameriški barvni film »V srcu mladih«, 21. in 22. novembra sovjetski film »Križarka Varjaka«.

DOBREPOLJE: 14. in 15. novembra francosko-jugoslovski barvni cinemaskopski film »Mihajlov Strogov«, 18. novembra jugoslovski film »Samo ljudje«, 21. in 22. novembra francoski film »Oče, mama, moja žena in jaz«.

PONIKVE: 19. novembra jugoslovski film »Samo ljudje«.

KOČEVSKA REKA: 14. in 15. novembra ameriški film »Vzhodnozahodna strans«, 18. novembra kitajski film »Hajva«, 21. in 22. novembra francoski barvni film »Svet tišine«.

PREDGRAD: 14. in 15. novembra češki barvni film »Dobri vojak Švejk«, 21. in 22. novembra jugoslovski film »Svojega telesa gospodar«.

vembra italijanski film »Verdi«, **BROD NA KOLPI:** 14. in 15. novembra ameriški barvni film »Do pekla in nazaj«, 21. in 22. novembra film »Bubnjevi preke reke«.

DEŽURNE TRGOVINE
 Dežurno trgovino imajo: v soboto, 14. novembra od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure, trgovina »Hrana«, Kolodvorska ulica. V soboto, 21. novembra ob istem času, ima dežurno službo trgovina »Oskrba«, ulica Jožeta Šeška.

PRODAM
 Ugodno prodam kobilu, sposobno za vsako vožnjo. Berta Pleničar, Črni potok 8.

ČESTITKI
 Dragemu in skrbnemu možu, oziroma očku, Ladotu Turku, želim za njegovo 33-letnico vse najboljše, predvsem pa zdravja!
Zena Ančka in mala Tatjana

Uslužbenici ObLO Sodražica čestitajo novoporočencema Jožetu Trohi in Mari Zabukovec iz Zamosteca in jima želijo na novi življenski poti obilo sreče in zadovoljstva.

VABILO
 Turistično-olepševalno društvo »Grmada« v Ortneku vabi vse člane in prijatelje turizma na

VESELO MARTINOVANJE
 ki bo v nedeljo 15. novembra v vseh prostorih turističnega doma v Ortneku. Začetek ob drugi uri popoldne.
 V veseli družbi, ob dobri kapljici in slastni martinovski goski ter ob poskočnj polki, bomo sklepali nova prijateljstva in znanstva ter se navduševali za nove turistične podvige.
 Dobiček je namenjen za dograditev turistične kočice na Grmadi nad Velikimi Poljanami, ki bo velika pridobitev turizma v Ribniški dolini. Zato pridite v čimvečjem številu in pripeljite s seboj tudi znanca in prijatelje in nas podprite.

Vabi Odbor

Izdaja in tiska ČZP »Kočevski tisk« v Kočevju. Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni ured. Matija Cetinski. — Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14 a, telefon 3-89. Naročnina je 400 din, polletna 200 din in je plačljiva v naprej. Za inozemstvo je 800 din oz. 2,5 ameriškega dolarja. Tekoči račun

600-713
 1-265
 pri KB, podružnica za Kočevje.

PRVE NALOGE
Delavske univerze v Ribnici

Delavska univerza v Ribnici bo začela te dni z uresničevanjem prvih nalog, ki si jih je zadala ob ustanovitvi. 16. novembra bodo začeli s tečajem na občutljivem področju: izobraževanju članov delavskih svetov in upravnih odborov večjih ribniških podjetij in mlajših delavcev. Prepričani smo, da bo

udeležba na tečajih dobra. V drugi polovici novembra se bo predvidoma začel tudi tečaj za člane združinskih svetov in mlade zadrugnike. Tečajniki bodo seznanjeni s splošnimi nalogami in kmetijstvu, kooperaciji, sodobnem obdelovanju zemlje, vzreji živine itd.

V decembru se bo začela šola za starše, ki bo obsegala ciklus predavanja za odrasle o načinu, problematiki in vzgoji otrok, ter drugo. Priprave za šolo so v teku. Že po dosedanjih prijavah je razvidno, da se ljudje zanimajo za to šolo, ki jim bo s predavanji nudila marsikaj novega in zanimivega, kar bodo lahko doma koristno uporabili.

Delavska univerza zbira prijave tudi za obisk šole za odrasle, ki bo nudila dopolnilno osemletno izobrazbo. Predvidena sta dva oddelka za 5. in 6. razred ter 7. in 8. razred. Šola se bo predvidoma kmalu začela. Vsem, ki nimajo osnovnošolske izobrazbe, ki jo daje osnovna šola, priporočamo, da se vpišejo v to šolo.

Delavska univerza v Ribnici pa se aktivno udeležuje tudi na drugih področjih izobraževanja. V svojem okviru namerava odpreti v Ribnici čitalnico. Zaenkrat imajo še težave, ker nimajo ustreznega prostora, menijo pa, da se bo to kmalu uredilo. Čitalnica bo brez dvoma imela zelo velik pomen pri splošnem izobraževanju.

Odpreti nameravajo tudi klub. Začasni prostori za klubsko življenje bodo zaenkrat v prostorih Delavske univerze. V klubu naj bi se razvijalo družabno življenje združeno z izobraževanjem.

V občini je več knjižnic, ki ne služijo prav svojemu namenu. Zato namerava Delavska univerza vse knjižnice združiti v eno — v centralno knjižnico v Ribnici. Potem pa bodo organizirali potujoče knjižnice, da bodo tako prišli do knjig vsi bralci, tudi v najbolj oddaljenih vaseh.

Ze iz teh skopih podatkov lahko ugotovimo, da je ribniška delavska univerza dobro zastavila svoje delo. Pri njenem delu naj bi jo podprli vsi delovni ljudje.

UPRAVNI ODBOR TRGOVSKEGA PODJETJA NA DEBELO IN DROBNO »TRGOPROMET« KOČEVJE

razpisuje delovno mesto POSLOVODJE trgovine »Knjigarna in papirnica« Kočevje delovno mesto KALKULANTA
 Pogoji: 1. Visokokvalificiran delavec v trgovini. — 2. Kvalificiran delavec v trgovini s 5-letno prakso v stroki Nastop službe s 1. januarjem 1960, kalkulant takoj
 Kandidati naj pošljejo vloge na upravo podjetja do 15. dec. 1959

PRODAMO

DELAVSKI SVET PODJETJA »KLJUČAVNIČARSTVO« KOČEVJE,
 razpisuje razprodajo ali prenos naslednjih osnovnih sredstev:
 1 OSEBNI AVTOMOBIL znamke Lancia-Aprillia v nerabnem stanju
 1 OSEBNI AVTOMOBIL znamke Opel-Olympia v rabnem stanju
 1 ROČNI VOZIČEK nosilnosti 500 kg
 Za informacije se obrnite na oddelk komerciale, tel. št. 388. Prijave interesentov sprejemamo do zaključno 15 dni od dneva objave

KMETIJSKA ZADRUGA DOLENJA VAS pri RIBNICI

razpisuje

mesto TRGOVSKEGA POSLOVODJE za prodajo reprodukcij, materiala in vodenje odkupov
 Zaželjeno je, da ima kandidat 2-letno prakso v trgovski stroki. Osebnih prejemki po tarifnem pravilniku Kmetijske zadruge. Prošnje s kratkim življenjepisom pošljite na upravo Kmetijske zadruge Dolenja vas pri Ribnici

NOVICE

POSREDUJEJO

Leta 1953 sem od države kupil hišo, seveda v glavnem zato, da v njej dobim stanovanje. Stranka, ki je v hiši, se noče izseliti, čeprav ima svojo hišo v drugem kraju. Na sodišču so mi rekli, da moram stranki preskrbeti enako vredno stanovanje. Če bi bilo to mogoče, bi si ga sebi preskrbel. Sem borec in invalid iz NOB.

Josip Janež, Crnomošnjice

Brez dvoma je prav, da je vsak v svojem stanovanju. Imate možnost, da prek sodišča zahtevate, da stranka izprazni stanovanje. Na cesti pa ni mogoče nikogar postaviti. Z novimi najemniki pa boste zavedo hitreje rešili.

Te dni sem se peljal z vlakom proti Gorenjski in sem prislutnil živahnemu razgovoru skupini planincev. Eden je ponujal stavo, da za 100 tisoč din v 20 dneh obide meje Slovenije. Jaz sem izstopil iz vlaka, tako da ne vem, če je do stave prišlo. Sklenil sem pa Vas vprašati, če je to sploh mogoče?

Fr. Kl. Dobropolje

Dolžina slovenskih meja je 1137 km. Teoretično bi šlo. Vsak dan bi moral pešati 11 ur po 5 km na uro in bi stavo dobil. Toda meje ne tečejo po ravni cesti ali polju, temveč velik del po strmih planinah. Tudi mi bi pripadali polovico k nagradi tistemu, ki bi v 20-tih dneh obšel meje Ljudske republike Slovenije.

Prijatelj trdi, da se saharin imenuje po otoku Sahalin, ki je med Japonsko in Sovjetsko zvezo. Iz česa delajo saharin in če ima kaj hranilne vrednosti?

F. S. Kostel

Sahalin in saharin sta samo podobni besedi. Saharin delajo iz benzoene kisline ali iz toluola. Nima nikake hranilne vrednosti, je pa do 500-krat slajši od sladkorja.

Veliko kritik se sliši čez kočevski vlak. Vsak zatrjuje, da vozi tri ure in več, dočim pride avtomobilo eno uro hitreje in še cenejši je. Prosim vas, koliko vlak dejansko vozi, zakaj je avtomobilo cenejši in kdaj bo naš vlak teh 60 kilometrov vsaj v dveh urah prevozil?

Potnik

Če ni večjih zamud vlak nikoli ne vozi tri ure. Jutranji in večerni vlak potrebuje 2 uri in 50 minut, vsi ostali pa vozijo manj. Vlak, ki odpelje iz Kočevja ob 3,25 uri, vozi samo 2 uri in 19 minut. Hitrost vlaka zavisi od števila potnikov, ki vstopajo ali izstopajo na posameznih postajah in seveda od urenosti proge. Avtomobilo je hitrejši in cenejši poleg drugih razlogov tudi zato, ker ima za 7 km krajšo pot kakor železnica. Uspešno urejuje progo in ne bo dolgo, ko Vas bo vlak v dveh urah pripeljal v Ljubljano. Hitreje najbrž ne bo šlo zaradi številnih postaj. Na 71 km proge je 18 postaj.

Na loteriji sem zadel čedno vsoto in ne nameravam ženi ničesar povedati, vendar se bojim, da bo zvedela. Kaj naj storim? Srečen-nesrečen

V Vašem primeru Vam odgovor samo prodam!

IZ NAŠIH KRAJEV

Pri teh letih še kolesari

Sestinosedemdeset križev za seboj, pa še kolesari! Nak, ta je pa malo prehuda, bo verjetno marsikdo denjal. In vendar je res. Matija Benčina, rojenec so ga prinesle na svet 23. I. 1874 leta v Travniku, v Loškem potoku je kljub visokim letom še ves čil in zdrav. V dolgem življenju je bil le redkokdaj bolan. Po poklicu je krojač. Tudi sedaj še rad prime za šivanko. Na domu opravlja razna dela. Tudi kosa mu je šla dobro od rok. Naj povemo, da je tudi gozdaril po hrvaških gozdovih.

Matija Benčina s kolesom

Benčinov oče je bil prvi lastnik in vozač dvokolesa v Loškem potoku. Bil je trikrat v Ameriki, od tam si je tudi pripeljal kolo. Vse življenje je rad kolesaril, tako tudi še sedaj, čeprav je že v visokih letih. Se dandanes se rad s svojim biciklom popelje v Ribnico, ki je oddaljena od Travnika 21 km. Tudi v Cabar se včasih popelje in ga ni hudih klancev proti Cabru nič strah. Pot do Cabra je dolga 18 km.

Mož se pri svojih letih še kar dobro počuti, čeprav je vse svoje življenje trdo delal, da je preživel svojo družino. V zakonu se je rodilo osem otrok — pet fantov in tri dekleta. Danes so živi še trije otroci. Svojo družino je Benčinov oče vzgajal v naprednem duhu. Dva njegova sinova sta sodelovala v NOV. Sodelovala sta od vsega začetka — že pri prvi akciji proti okupatorju v maju 1941. Italijani so ju skupno z ostalimi tovariši aretirali in odpeljali v zapore. Kasneje, ko sta prišla iz zaporov, sta oba šla v partizane. Starejši je padel junaške smrti v boju s sovražnikom.

V času, ko so bili v Loškem potoku belogardisti, so pobrali vsa kolesa. Prišli so tudi k Benčinovemu očetu in mu veleli, naj takoj izroči kolo. Oče se je uprl in kljub

grozjam ni hotel kolesa izročiti. Tako je ohranil kolo vse do današnjih dni. Benčinovemu očetu želimo, da bi bil še dolgo čil in zdrav ter da bi še dolgo kolesaril. Da je še tako čvrst se mora brez dvoma zahvaliti tudi svojemu jeklenemu koleničku. Za to še enkrat: še na mnoga leta in mnogo prijetnih dni v krogu svojih domačih.

Krajevni odbori kupujejo razne stroje in naprave, ki služijo potrebam vseh vaščanov. Tako je tudi krajevni odbor v Mozlju kupil krožno žago z motorjem za rezanje drv (cerkular). To je ljudem zelo olajšalo pripravo drv in stroj so uporabljali od hiše do hiše.

V četrtek 5. oktobra R. M. iz Mozlja št. 7 ni šel na delo v gozd kot vsak dan, ker je imel službeni opravke v zvezi z vojaško obveznostjo. Ko je to odpravil, je sklenil, da si bo zrezal drva. Nismo videli, toda ljudje pravijo, da je bil malo pod vplivom alkohola in so mu odsvetovali rezanje drv. Seveda pametnih nasvetov ni poslušal in kmalu je bila nesreča. Krožna žaga mu je obrezala roko in R. M. delavec in družinski oče je bil ob tri prste.

Vprašamo se, kako je mogoče, da spričo tolikih nesreč, ki so že bile na krožnih žagah še vedno dovoljuje vsakomur, da reže drva in celo takrat, ko na njega deluje alkohol. Ko je krajevni odbor kupil stroj, ali je žago zaščitil kot to predvidevajo predpisi, ali je določil ljudi, ki smejo delati na njem? Ali je delovna inšpekcija kdaj pregledala stroj? To so vprašanja na katere najbrž ne bo odgovora. Ko je nesreča že tu, takrat pa bodo šele uredili vse tisto, kar so dolžni storiti.

DO ONEMOGLOSTI...

22-letni delavec C. S., doma iz Prekmurja, sedaj stanuje v Mestnem logu v Kočevju, zaposlen pri Mestnem vodovodu Kočevje, se je 8. novembra popolnoma opil. Opil se je v neki kočevski gostilni. Ko je šel iz gostilne na cesto, ga noge niso mogle držati. Zato je obležal na cesti in se valjal po tleh. Na pomoč je moral priti rešilni avtomobil, ki ga je odpeljal v ambulanto. Tam so mu izpraznili želodec, potem pa so ga odpeljali na njegovo stanovanje. S pijanim fantom so imeli nepotrebno delo tako dr. Prevc, vodnik LM Podkoritnik, šofer reševalne postaje Skulj in dežurna sestra v ambulanti.

To ni bil prvi primer optija z

V POLOMU ELEKTRIKA

Pred kakimi dvema meseci so začeli delavci z urejevanjem trase za elektriko na odseku Polom — Seč in naprej proti Suhi krajini. Takrat so tudi začeli z izkopom jam za drogove. V istem času so pripeljali kamioni drogove za elektriko. V dveh dneh so bili ob cesti drogovi za vso traso. Po dosedanjih izgledih bodo drogovi kmalu postavljeni. Prebivalci Poloma žive v upanju, da jim bo drugo leto za 1. maj že svetila elektrika, katero vsi težko pričakujejo.

Naj bo primer v Mozlju zadnje svarilo vsem onim, še posebno krajevnim odborom, ki imajo stroje, katere uporabljajo nevesbo osebe, da se nesreče hitro zgodijo in da je kot pravijo »po toči je prepozno zvoniti«.

Tragedija v Črnem potoku

Pred kratkim se je dogodil v Črnem potoku pri Kočevju tragičen dogodek, ki je globoko odjeknil med ljudmi. Samomor take vrste, kakršne je bil v omenjeni vasi, so zelo redki.

Vilko Jurca je bil rojen 1928 leta v Gabrovki pri Litiji. Družina se je pred leti preselila v Črni potok, kjer je živel tudi Vilko. Bil je poročen, brez otrok. Po poklicu je bil delavec. Nazadnje je bil v službi pri Poslovni zvezi Kočevje. Jurca je bil take narave, da ni mogel dolgo strpeti pri enem podjetju in jih je zato pogosto menjal. V mesecu juniju je brez vsakih razlogov zapustil službeno mesto v »Tekstilni«. Potem je bil nekaj časa brez zaposlitve. Za nekaj časa se je priložnostno zaposlil v času košnje na Kmetijski upravi Livold.

V začetku septembra se je zaposlil pri Poslovni zvezi. Zaposlen je bil do 30. septembra, potem pa je spet po stari navadi brez raz-

alkoholom do onemoglosti. Takih primerov je bilo že več, ko so dajali gostilničarji alkoholne pijače hudo opitim ljudem. Potem pa imajo s takimi ljudmi delo zdravstveno osebe in organi Ljudske milice. Naj bi bil to zadnji opomin, da gostinske osebe v bodoče ne bo več dajalo alkoholnih pijač ljudem, ki imajo alkohola že do vratu.

PROMETNA NEZGODA

V nedeljo 8. novembra ob 9. uri dopoldne se je na ostrem ovinku približno en kilometer pred Kočevsko Reko pripetila prometna nezgoda. Na omejenem kraju se je prevrnil osebni avtomobil, katerega je vozil J. M. iz Kočevja. V avtomobilu je bil tudi njegov tri in pol letni sinček ter D. P. iz Rudnika. Iz neznanih vzrokov, nemara je bil vzrok še prejšnja izkušnost voznika, se je avtomobil prevrnil čez dva in pol metra globoko škarpino in se najprej obrnil na streho, potem pa spet na kolesa. Na srečo ni prišlo do večjih telesnih poškodb. Težje je bil poškodovan le D. P., ki so ga odpeljali v novo-mesko bolnišnico, sofer pa je odnesel le manjše odrgnine, otroku se ni nič zgodilo. Na avtomobilu je bila prizadejana večja materialna škoda.

23. julija 1942 so Italijani pri Kotih na Robu nečloveško mučili in zverinsko pobili 12 moških fantov iz vasi Cente in Osredek.

29. julija 1942 so Italijani vdrl v vas Stari Kot, odpeljali 230 ljudi v internacijo, od katerih jih je 54 umrlo od lakote, in požgali 30 hiš in gospodarskih poslopj.

31. julija 1942 so Italijani ubili v Loškem potoku pri Martolozu 9 moških fantov in v Sodu 18 moških. Požgali so tudi vasi Bela voda in Travniki.

20. decembra 1942 so Italijani pobili v Starem Brezju pri Koprivniku celoten Rajonski odbor OF Koprivnik.

Streljanje talcev, umori, ropi in požigi krvoločnega okupatorja so se nadaljevali. Žrtve so padale ali umirale po taboriščih in zaporih. Samo v avgustu in septembru 1942 je okupator požgal in popolnoma uničil na Kočevskem nad 60 vasi z nad 3000 hišami in nad 4000 gospodarskimi poslopji.

Narod je trpel, žaloval za svojimi najdražjimi, stiskal pesti in prisegel maščevanje okupatorju in domačim izdajalcem za vse njihove krvave zločine.

ŠTEVILNE SO BILE ŽRTVE, KI SO JIH NAŠI KRAJJI DALI ZA SVOBODO IN BOLJŠE ŽIVLJENJE. PRIROČUJEMO NJIHOVE KRATKE ŽIVLJENJE NEPESE V POČASTITEV NJIHOVEGA SPOMINA

LOJZE LUŠIN

Rodil se je 8. 11. 1923 v Braslavcih. Po mali maturi se je vpisal na strojni oddelek Srednje tehniške šole v Ljubljani. Ker je bil v družini napredno vzgojen, ga je našla okupacija pripravljenega. Že v letu 1941—1942 je začel z ilegalnim delom v Ljubljani. Kmalu je odšel v partizane. Bil je v Stajerskem bataljonu. Bojeval se je v večini na Gorenjskem in Notranjskem, pa tudi v okolici Ljubljane. Premešten je bil v Sercejevo brigado in je z njo odšel v Belo krajino. V drugi polovici novembra 1942 je padel v spopadu s sovražnikom na Brezovi rebri pri Semiču.

VINKO LEVSTEK

Doma je bil iz Sodražice, rojen pa je bil 19. 7. 1910 v družini tr-

loga napustil službo in ni šel več na delo.

Dan pred samomorom, to je bilo 4. novembra, je dejal ženi, da bo šel v Kočevje, dejansko pa je šel v gostilno v Rajndolu. Tam se je nahajal od 9. do 13. ure. Okrog 14. ure je prišel domov. Nekaj časa se je nahajal pri svojih starših, ki živijo v Črnem potoku, potem pa je šel spet domov k ženi. Tega dne je bil veselo razpoložen.

Okrog 19.30 je odšel z ženo k svoji materi. Kmalu potem je šel Jurca na vas. Tu se je srečal z J. K., doma iz Črnega potoka. Pokazal mu je dva kosa dinamita, v katerem sta bila že vdrela detonatorja z vžigalnimi vrvcovi. Ko sta govorila o tem eksplozivu, je Jurca dejal, da bo vrgel kos dinamita. To je tudi storil in dinamit je eksploziral. Klum mu je potem še prigojval, naj vrže tudi drugi kos dinamita, da ne bi mogoče prišlo do kake nesreče, če bi to stvar hranil doma. Jurca pa je odgovoril, da bo to storil po polnoči za svoje namene. Potem je šel v gostilno »Pri Malnarju«, spil dva deci vina in pri plačilu s petstotarko zahteval naj mu gostilničarka izplača v kovancih (drobižu). Potem je šel spet nazaj k materi, kjer je bila tudi še njegova žena, in tam ostal do 23. ure. Potem sta šla z ženo k počitku.

Približno okrog pol treh zjutraj je Jurca vstal. Pri tem se je zbudila tudi njegova žena. Najprej je začel prelistavati nekakšne albume s slikami, potem pa je začel malicati. Med tem je žena spet zaspala. Takoj po tem je Jurca odšel ven do sosednjega senika. Tam si je dal eksploziv v usta ali okoli vratu... Razstrelilo mu je glavo na drobne koščke. Nekateri vaščani so slišali detonacijo, a so se balli pogledati, kaj se je pripetilo. Žena samomorilca Jurca je zvedela za tragični dogodek in smrt svojega moža šele zjutraj. Povedali so ji otroci, ko so šli v šolo, da je njen mož mrtev, da je brez glave. Na istem kraju se je pred dvema leti obesil njegov brat.

Pokojni Jurca je pustil poslovlilno pismo, v katerem je med drugim zapisal, da naj žena pozdravi njegove in svoje starše...

Pa vzroki samomora? Na to bi lahko našli odgovor? Verjetno zaradi alkohola in obupanosti nad bednim življenjem, ki si ga je bil sam kriv.

Vprašamo se tudi, kje je dobil Jurca eksploziv? In kje so ljudje, ki so odgovorni za shrambo eksploziva in potem dopuščajo, da pride eksploziv v nepravne roke, da pride do nesreče ali celo do tega, kar se je pripetilo v Črnem potoku — do samomora.

-ta

Za pomoč kličimo samo v potrebi!

Pred dnevi je A. A. šivilja iz Kočevja popivala v Kolodvorski restavraciji in drugih kočevskih gostiščih. Ko je bila že močno vjnena, je hodila po cestah in vpila. Na Roški cesti je obležala. To je bilo okrog 20. ure zvečer. Mimo ležeče pijane ženske so hodili ljudje, med njimi tudi skupina mladih fantov. Ko se je ženska malo »počila« je vstala in začela teči skozi mesto. Zatekla se je v gostilno »Rog«, kjer je spet začela popivati. Ko je hotela plačati, pa je nenadoma ugotovila, da je okradena. Okradil naj bi jo fantje, ki so stali blizu nje na cesti, ko je ona ležala. Od tam je šla v Kolodvorsko restavracijo, kjer je ob 22. uri telefonsko sporočila postaji LM,

da je bila napadena in okradena. Kmalu nato je sama prišla na postajo LM. Službojuči miličnik K. M. je odšel z njo na kraj, kjer naj bi jo po njenem pripovedovanju mladi fantje okradli. S pomočjo očividca M. J. iz Osilnice, ki se je tisti čas službeno mudil v Kočevju, se je ugotovilo, da ženske ni rihče okradel. A. A. je v pijanosti pozabila, da je stvari, za katere je trdila, da je bila okradena, spravila pri svoji kolegici na Roški cesti 16.

Tako je prišla na dan laž pijane ženske, ki je hotela napraviti namišljeno krajo in napad mladih fantov, kar pa je bila samo domišljija z alkoholom omotičene ženske.

Zverinstva fašističnega okupatorja

Fašisti so prav kmalu po okupaciji Kočevske začeli uvajati svoje fašistične metode z namenom, da bi napravili do deželice čimprej italijansko. Za uradni jezik so proglasili italijansko. Zahtevali so dvojezične napisne table, z italijansko na prvem mestu. Zamenjali so dinarje za lire po tečaju 100 din za 30 lir. Uvedli so policijsko urenje in omejevali promet. Delavce in nameščence so skušali vključiti v fašistično organizacijo »Dopolavoro«, a mladino v fašistično mladinsko organizacijo »GILL«. V šolah so uvedli obvezen pouk italijansko. Odstavili so slovenske župane in občinske odbore in postavili za komisarje občin fašiste iz Italije.

Fašistična vojska je kradla in ropala vse, kar ji je prišlo pod roke. Samo v bivši občini Fara je v juniju in juliju 1942 odvezala prebivalstvu in odpeljala 115 glav govodi in konj. Še veliko več pa perutnine.

Grozodejstva okupatorja so se leta 1942, so se vršile masovne aretacije komunistov in komunizma osumljenih ljudi. V Kočevju so zapirali, mučili in zapirali prebivalstvo in gonili ljudi v internacijo. V decembru 1941 so prijeli fašisti sekretarja okrajnega komiteta SKOJ tov. Videniča Albina iz Salke vasi. Po večdnevem mučenju in pretepanju so ga odpeljali v zapore v Italijo. Isti čas so prijeli in zapirali Nosana Staneta iz Ribnice. 24. decembra 1941 so prijeli Jenka Rajka iz Trate. Ker je skušal pobegniti, so za njim streljali in ga ranili, nato pa zapirali. Aretacije so bile na dnevnem redu.

5. marca 1942 so zapirli celoten odbor OF terenske organizacije na Rudniku.

19. III. 1942 so prijeli Italijani vse oficirje in podoficirje bivše jugoslovanske vojske, ki so se nahajali doma in jih odvedli v taborišča v Italijo.

Ob koncu marca in začetku aprila

17. XI. 1941 začne z oddajo v Ljubljani radio OF, imenovan »Kričač«

21. XI. 1944 je izdalo predsedstvo AVNOJ odlok o amnestiji in odlok o prehodu sovražnikovega premoženja v državno last

V novembru 1944 so se združili rajon Ribnica, Sodražica in Loški potok v okraj Ribnica

SPOMINSKI DNEVI

17. XI. 1941 začne z oddajo v Ljubljani radio OF, imenovan »Kričač«

21. XI. 1944 je izdalo predsedstvo AVNOJ odlok o amnestiji in odlok o prehodu sovražnikovega premoženja v državno last

V novembru 1944 so se združili rajon Ribnica, Sodražica in Loški potok v okraj Ribnica

Ob koncu marca in začetku aprila